

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, december 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlelk: Négykrajcáros deputáció.
A képviselőház ülése.
Csángó-készítmények kiállítása Aradon.
Az aradi villamos vasút.
Az új városatyák mandátuma.
Osztrák-magyar hajóhad Szaloniki előtt.
Kereskedelmi állásközvetítő Aradon.
Tápé és Szalonta.
Elítelt apagyilkos.
Az obstrukció lezserelése.
Darabokra tépett lékenő.
Ingyen kenyér.
Alelnök-választás a kereskedelmi- és ipar-kamarában.
Meglgyott aradi emberek.
Elkártyásolt földbirtokosné.
Táras: A zöld nyakkendő. Irta: Vértesi A.
Regény-Csarnok: A róma-párisi expresszomat. Fordította: Ritt Gyula.

Négykrajcáros deputáció.

Arad, december 11.

Furesa deputáció járt tegnap a miniszterelnöknél. Egy csomó négykrajcáros napilap vonult fel a kormányelnök elé, hogy segítséget kérjen tőle az egykrajcáros napilapok megfojtására. Nekirugaszkodott a nagyuri gőg, hogy hűköt vessen az apró egzisztenciák nyaka köré. Követségbe mentek a sasok, hogy tiltsák el az életet a verebeknek.

Alig egy évtizede, hogy megszületett Magyarországon az első krajcáros ujság. A kultura fürge kis misszionáriusa az utcát választotta működése szinteréül, a

minthogy az utcán születtek és nőttek nagyra ama külföldi elődei, melyeknek példájára elindult a nép milliói közé. Es jöttek utánna a többiek, a friss és legfrissebb lapok, megannyi igénytelen külsejű, olcsón készített ujság, melyek utóbb szűknek találták a főváros területét, s lassan-lassan beletpák magukat a vidéki városok, községek, falvak nádfedelű házai közé, s felvilágosítóivá, szórakoztatóivá, tanítóivá lettek a népnek néhány rövid esztendő alatt.

Több érdemet szerzett a népnevelés körül az a krajcáros árult fekéri papiros, mint a vaskalappal szervezett közoktatás-ügy egész bürokráciája. A gyakorlati élet olvasókönyvét adták a nép kezébe azok a cimben, rangban és nyugdíjban szűkölködő ujságírók, akik hiréből ismerik csak egy állami hivatal kényelmét, nyugalmát; el lenben nappalt csinálnak az éjszakákból, hogy mesélve oktassanak; s a zubbonyos munkást, az egyszerű paraszt embert föl emeljék a kor színvonalára.

A népek milliói közé minden időben eljutottak az ujsághírek. Egykor a község lelkésze mondta el a szószóaróit a népnek a nagyvilág eseményeit, s ha bölcs férfiú volt az isten szolgája, nemesített, jó utra terített vele, de büntött és tekergett me telyezett meg a pap, ha gonosz indulat sugalmazta beszédét.

Később demagogok, politikai kalandorok, lelkiismeretnélküli izgatók hintették el a nép között tévtanaik kíséretében az ujsághíreket. Lóporral volt tele az or-

szág, s ellenőrizetlenül jártak benne a gyujtogatók.

Aztán jött az ujság. Jött a sajtótörvények által rendszabályokba vont olcsó kis papirlap, melynek minden szava ezer meg ezer hatósági közeg előtt áll megrogzítva, melyet komoly, józan gondolkodású emberek küldenek a nép közé, hogy papja hijján is, sötét szándéku agitátorok nélkül is tudja, olvashassa, mi történik a falu határain kívül. A legkisebb pénzt: a krajcárt kérték cserébe érte.

S a nép megszokta a maga mindennapi ujságját: a krajcáros lapok megizmosodtak, megerősödtek.

Mignem végre mi nagyobb lapok beléváltuk a körmeinket a husába...

A tegnapi deputáció arra kérte a miniszterelnököt, hogy tiltsa el a hírlapok utcai árusítását Magyarországon; azt kívánta a kormány fejétől, hogy tegyen egy nagy lépést hátra felé, mert ugy diktálja ezt egy csomó drágábban mért lap érdeke, mert ugy szabja meg a kenyér-irigység.

Franciaországban, Olaszországban, s a nyugot legműveltebb államaiban nagyrészt az utcai kolportázból él a sajtó. Ausztriában valóságos vívmányának tekintik az

S amikor a külföldön mindenütt a sajtószabadság egyik kiegészítő részét képezi az utcai árusítás, vajjon elképzelhető-e, hogy egyes lapok magánérdekei miatt megtegye a kormány ezt az elhatározó lépést a reakció felé?

T A R C A

A zöld nyakkendő.

Irta: Vértesi Arnold.

Nem lehetett mondani, hogy Csap Gyuri éppen a férfiúi szépség mintaképe lett volna, vagy hogy valami kiváló szellemi tulajdonságokkal dicsekedhetett volna; ruhájának a szabása sem volt talán olyan, hogy aranyérmét szerzett volna a szabójának valami iparkiallításra; de jó fiú volt, derekasan megtermett és talpig becsületes, pompásan tudott hajtani négy lovat, a mellett jó gazda, nem korhely, nem kártyás. Különb férjet nem is kívánhat a leányának olyan gondos anya, mint özvegy Benkéné, a kinek nem igen maradt a boldogult ura után egyebe, mint a nyugdíja.

Persze, ha élt volna még a boldogult törvényszéki elnök, könnyebben mehetett volna férjhez leánya, akkor válogathatott volna; de ugyan melyik fiatal albiró, vagy bármilyen más törekvő ifjú ember, a ki pártfogást és előmenetelt keres, fogja azt olyan törvényszéki elnököt keresni, akit már eltemettek?

Táncosa azonban, ha csak éppen táncolatni kell, az elég akadt Benke Jolánnak. A birói személyzet fiatalabb része ugy vélte, hogy az elhunyt elnökük iránt való kegyelet is megkívánja azt tőlük. Az ember szívesen hódol az

olyan nemes érzéseknek, melyek semmibe sem kerülnek s azonfelül még kellemesek is. Mert Benke Jolán igen csinos leány volt, deli természetű s talán a legjobb táncosnő egész Tüskevárott.

Ünnepelték is egy kicsit a tüskevári bálokban. No nem annyira mint unokatestvéreit, a Sósokthy leányokat, a mi egészen természetes, hisz azok gazdagok is voltak, gőgösek is voltak, a legpompásabb ruhákat ök hordták s a legszerencsésebb férfiak azok lesznek, kiknek ök fogják a kezeiket nyújtani.

De a ki Benke Jolánt vezeti oltárhoz, az igazán nem kap egyebet, csak egy csinos leányt, vagy két tucat finom, himzett batiszt fehérneművel, egy zongorával és tizenkét személyre való asztali ezüsttel. Semmit egyebet. S ilyen csekélységért nem igen törte magát a tüskevári fiatalság, sem a megyei gentry.

Egyszer azonban mégis akadt egy olyan ember, Csap Gyuri, a szomszéd Kozádról, aki ugy vélekedett, hogy elég neki egy szép és jókedvű leány minden hozzátartozandóság nélkül is. Egy farsang alkalmával jutott az eszébe, mikor sokáig táncolta a csárdást Benke Jolánnal s ugy neki melegegett, hogy ott helyben mindjárt megkérte volna, ha az ilyesmit nem tartotta volna nagy vakmerőségnek s nem félt volna, hogy az elkényeztetett, büszke leánytól kosarat kap.

— Isten ucsce, ez nekem való feleség lenne, — gondolta magában.

De az ilyen leány megvárja, hogy hosszabbban udvaroljanak neki, noha érezte Csap Gyuri, hogy az efféle mesterségben nem igen jártas. Azt megtudta volna mondani Benke Jolánnak, hogy egész lelkéből szereti; de feleségn holmi haszontalanságokról, az nem neki való volt.

Néha ugy rémlett neki, mintha igazán nem is tudná, mit keres itt. Csak gépiesen gyömszölte keze közt a kalapját s dadogott valamit, amiről maga is azt hitte, hogy valami ostobaság. Főképen ha a Sósokthy-leányok ott voltak, a tüskevári haute crème, akik hencvegva, fitymálva emelgették orrocskáikat s napernyőik végével szurkálták a szőnyeget.

Olyankor szörnyű esztelennek és gyámoltalannak érezte magát. Hazatérőben aztán a négy lovat töltötte ki a bosszuságát. Végig vágott rajtuk az ostorral, rángatta a gyepelőket és ádázul kergette a szegény parákat. Szinte szakadt róluk a hab, mikor beértek Kozádra. A kocsis meg a hátulsó ülésen minden pillanatban azt hitte, mindjárt fölfordul a kocsis ebben az eszeveszett hajlásban.

— So'se megyek többet oda — gondolta az elkecseregett fiatalember.

Eh, kaphat ö leányt mást is. Van elég, aki szívesen hozzámenne, még hálát is adna az Is-

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát karácsonyra minden előfizetőnknek ingyen adjuk.

A naptár könyvesboltokban nem lesz kapható.

lenti, hogy miután csak harmincketten vannak benne, az ülést felfüggeszti.

Szünet után Vertán Endre tovább folytatja beszédét és felhozván a civilista és a véderő felemelését, kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el.

Thaly Kálmán szintén az indemnitás ellen szólalt fel. A protestánsok érdekében követeli az 1848. évi huszadik törvényeik végrehajtását és sürgeti Rákóczy hamvainak hazaszállítását.

A vitát holnap folytatják.

Az új városatyák mandátuma.

(Meddig tart a megbízás?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Rövid idő múlva bekövetkezik a városi törvényhatóság kiegészítése a közgyűlés azon határozata értelmében, a melylyel a városatyák szaporítását kimondta. Kitzük az új kerületekben a határidejét a választásoknak, a melylyel a harminchárom új törvényhatósági bizottsági helyet betöltik.

Bár a választások ily közel esnek, a városatyaszaporításnak egy fontos kérdése nem lett se a hivatalos előterjesztésekben, se a tanácskozás során megállapítva. Nem volt szó eddig arról, hogy meddig tart a harminchárom új városatyá mandátuma.

Sokan abban a nézetben vannak, hogy az új városatyák megbízása a jövő év elejétől számítva hat évig tart. Ez azonban téves. A harminchárom új városatyá megbízása következőképp fog megállapítani:

Tudvalevő, hogy a mostani, nem virilis jogú városatyák felének két év múlva, másik felének öt év múlva jár le a megbízása, a szerint, hogy négy év előtt, vagy tavaly választották meg. A mikor a város törvényhatósága az alkotmányosság után megalakult, három év múlva a felét kisorsolták, és ezek helyére új választást tüztek ki. Azóta minden három évben a városatyák felét választják, hat-hat évi megbízással.

Hogy tehát ez a rend ne bomoljék meg, s esután is minden három évben legyen a választás, az új városatyák felének is öt év, a másik felének két év múlva jár le a mandátuma; az esztályozás pedig előreláthatóan úgy történik, hogy akik a közepáránynál nagyobb szá-

Csap Gyuri mindjárt észrevette, hogy rosszker jött. Nagyon hidegen, nagyon büszkén fogadta Jolán. De mindegy, most már itt van, most már beszélni fog. Csak azt várja, hogy a Bókuthy kisasszonyok elmenjenek.

Azok el is mentek és Csap Gyuri még sem beszélt. Kinosan telt perc-perc után. Csak mákszemnyi jelét adta volna Benke Jolán valami kis jóindulatnak, csak egy futó mosoly jelent volna meg ajkán, egy biztató sugár szemében, Csap Gyuri kitárta volna szívét. De nem látott a leány arcán egyebet, csak a rosszul palástolt bosszankodást. Ah, az a szerencsétlen vöröspettyes zöld nyakkendő!

Benkéné, aki aggódalmasan be-bejött, megkiment, összecsapta a két kezét, mikor a fiatal ember eltávozott:

— Jolán, Jolán, eljárszod a szerencsédet!

— Bánom is én, anyám — felelt a leány ingerülten.

Már akkor sejtette, hogy Csap Gyurit többé nem látja.

— Eh, — mondta büszkén az unokatestvéreinek — gondolhattátok, hogy csak nem megyek olyan emberhez.

Egy év múlva Csap Gyuri megházasodott s a lakadalmas kocsi ott mentek el a Benkéné háza előtt. Sallangos négyes fogatok, föl-pántlikázott lovak. De Jolán nem látta. Behúzódott a legbelsőbb szobába s ott sirt keserveen.

vázatol kaptak, azoknak öt évig, s a kik a kisebbet, azoknak két évig tart a megbízásuk. Az utóbbiak városatyasága tehát fölöttébb rövid életre szól.

Erre már van precedens. A nyolcvanas évek elején is már volt városatyaszaporítás, a mikor hét új tag került a törvényhatóságba. Ezek is a szavazatok aránya szerint csatlakoztak a rövidebb, vagy hosszabb lejáratu mandátummal bíró ciklushoz.

A mint értesülünk, az előterjesztés, amely a választások kitüzése dolgában a törvényhatóság elé kerül, erre a dologra is ki fog terjeszkedni.

Csángó-készítmények kiállítása Aradon.

(A jótékony nőegyesületek mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Dicséretes, a magyar közönség támogatására kiválóan érdemes ügyet vettek kezükbe az aradi jótékony nőegyesületek. Kiállítást rendeznek, a melyen a közönség számára hozzáférhetővé teszik a gyoroki csángó asszonyok varrottas-készítményeit s ezzel jelentős szolgálatot tesznek úgy a nyomorral küzdő telepítvényeseknek, mint a magyar háziipar ügyének.

A csángókat, amint ismeretes, körülbelül nyolc-tíz év előtt telepítették Gyorokra. Nagyrésztük azonban azóta is szegénysorsban sanyalódik, habár az asszonyaik a velük született, istenadta képességgel valóságos művészetet fejtenek ki a maguk speciális varrottas-készítményeivel. A ki csak látja, elragadtatással szól a csángó-asszonyok izléséről, magyar stílű kézimunkáiról, hanem azért nem nagyon kereshetnek vele. Sőt az a csodálatos: hogy a míg a készítményeik híre eljutott Párisba, Brüsszelbe, a honnét megrendeléseket kaptak, ép Magyarországon hiányzik az érdeklődés a csángó-varrottások iránt.

Két lelkes ember: Pályá Mátyás gyoroki róm. kath. esperes és Tabajdy Gyula községi jegyző, a gyoroki értelmiség több tagjaival egyetemben igyekeztek azon, hogy a kormány figyelmét a gyoroki csángó asszonyok ügyére irányítsák. Ez sikerült is. A kereskedelmi miniszter megbízásából Kovács Gyula dr. műegyetemi tanár, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója a helyszínén tanulmányozta a gyoroki varrottast s nagy elismeréssel nyilatkozott a kézimunkák felől. Az ő előterjesztésére a kereskedelmi miniszter 1200 korona állami támogatást utalványozott a varrottással foglalkozó asszonyok részére és a legutóbbi hetekben, ugyancsak Kovács Gyula dr. jelenlétében, megnyitott Gyorokon a varrottas-tanfolyam. Ezen a tanfolyamon három csángó-asszony tanítja a többieket; a három asszony a múlt évben tanulmányuton volt Kalotaszegen, a hol Gyarmathy Zsigáné, a kalotaszegi varrottas apostolának utbaigazításával fejlesztették és bővítették képességeiket, a melyeket most valamennyiük hasznára fordítanak.

Mindezzel azonban nem lett volna segítve a csángó asszonyokon, ha nem gondoskodnak egyszerre arról, hogy készítményeiknek piacot teremtsenek, azok forgalomba hozatalát lehetővé tegyék.

E végből a tanfolyam vezetősége az aradi jótékony nőegyesületek vezetőihez fordult és figyelmükbe ajánlotta a varrottas ügyét. Kérésük nem maradt eredmény nélkül. Urbán Ivánné, a polgári jótékony nőegyesület, Neuman Dánielné, az izraelita jótékony nőegyesület és özv. Hauser Károlyné, a szegény tanulókat segítő egyesület elnöknője kijelentették, hogy a csángó-

varrottas ügyét szívesen mozdítják elő és minden erejükből azon lesznek, hogy a nagy közönség támogatását megnyerjék.

E célból a nevezett jótékony egyesületek a tanfolyam vezetőségével együtt Aradon kiállítást rendeznek a gyoroki csángó asszonyok készítményeiből. A kiállítás a jövő hét során nyílik meg a megyeháza nagytermében. Mintegy négy-öt száz tárgy lesz kiállítva, a legkülönbébb mintákkal, minőségben és formában. Azonban valamennyi az eredeti magyaros himző-és kivarró stílust viseli magán, részint a kalotaszegi zsánerben, részint más izlés szerint.

A kiállítás kétségen kívül megérdemli, hogy a közönség ugyanazzal a jóakarattal támogassa, mint a minő szeretettel kezükbe vették a jótékony nőegyesületek. Azzal, a mit ott vásárol, nem hoz áldozatot, miután a csángó készítmények egyáltalán nem drágák, de azért mindenestre szolgálatot tesz két fontos magyar ügynek: a csángók boldogulásának és a háziiparnak, a mely Magyarországon még mindig gyerekkorát éli.

Kereskedelmi állásközvetítő Aradon.

(Az Aradi Kereskedők Köre ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

A kereskedelmi alkalmazottak érdekében a fővárosban megindult mozgalommal kapcsolatosan fontos határozatot hozott ma esti ülésén az Aradi Kereskedők Köre választmánya. Olyan eszméről van szó, amely ha megvalósul, az egyesület kebelében működő helyeszközlő osztály nagyobb szabásu, állandó állásközvetítő intézete lesz a kereskedelmi alkalmazottaknak.

Még tavaly alakult a fővárosban Lányi Leo udvari tanácsos elnöklésével a kereskedelmi alkalmazottak segítését célzó bizottság, amely egyebek között, amint ismeretes fényes bálát rendezett, s azon a bálán is részt vett. A bizottság működése révén begyűjt összeg egy részét a nyomorban levő állás nélküli kereskedelmi alkalmazottak segélyezésére fordították. A megmaradt, tekintélyes összegre nézve a bizottságnak nemrég tartott ülésén tett javaslatot maróthi Fürst Bertalan fővárosi nagykereskedő. Azt javasolta, hogy ezen összeg felhasználásával valósítsák meg az országos állásközvetítést és a kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjintézetét.

Ezzel kapcsolatosan az Aradi Kereskedők Köre választmányának Tedeschi Viktor elnöklésével tartott ülésén Keppich Zsigmond azt az indítványt tette: keressék meg ez a bizottság, hogy ne csupán a fővárosban, mint központban szervezze az állásközvetítést, hanem tegye lehetővé, hogy a vidéki nagyobb városokban működő egyesületek, állandó állásközvetítő intézményt szervezzenek, a maguk kerületében folytatva az ingyenes helyeszközlést. E végből a bizottság az egyesületeket, a melyek, mint például a vidéken elsősül az Aradi Kereskedők Köre, maguk is jelentékeny áldozatokat hoznak az állásközvetítésért, a rendelkezésére álló, és az esetleg további gyűjtés által befolyó összegből segélyben részesítse. A választmány elhatározta, hogy megkeresi Fürst Bertalant, miszerint a bizottságnak ily értelmű előterjesztést tegyen.

Ezenkívül elhatározta a kör, hogy a tervbe vett házas jellegű Szilveszter-estét a Körponti szálló nagytermében tartja meg, a műsor végleges megállapításával a vigalmi bizottságot bizták meg.

Tedeschi Viktor elnök bejelentette, hogy a körnek a kereskedelem magyarosításáról kitü-

zött irodalmi pályázatára, amely e hó 15-én jár le, eddig hat pályamű érkezett be, ami fölöttöb szép eredménynek mondható.

Tudomásul vették a közművelődési osztály jelentéséből, hogy a kör ez évadban újra megkezdí ismeretterjesztő és szakelődásainak ciklusát. Az első ily előadás vasárnap, e hó 14-én este kilenc órakor lesz a kör helyiségében; Dobos Károly dr. tart előadást *A magyar faj és a kereskedelem* címmel.

Végül tizenöt új tagot vett föl a kör kötelekébe a választmány.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári jótékony nőegylet december hó 12-én, pénteken délután három órakor a megyeház földszinti tanácstermében választmányi-gyűlést tart.

(*) A fillér-asztaltársaság összes tagjai felhivattak, hogy péntek délután 2 órakor a Hackel József tagtársunk temetésére való gyűlékezés végett helyiségünkben megjelenni szivesnedjenek. Vidulovits Izidor einök.

Az aradi villamos vasut.

(A lóvasut-társaság beadványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11

Az aradi közuti lóvasut-társaság ma nyújtotta be a városhoz azt a nyilatkozatot, amelynek megtételére a törvényhatóság mult havi közgyűlése hívta fel az aradi villamos vasut vállalkozóját. Tudvalevő, hogy a villamosvasut szerződésén több módosítást tett a miniszter és a város is. Ezt a módosított szerződést kiadták a lóvasut társaságnak, hogy nyilatkozzék az új feltételek el-, vagy el nem fogadásáról.

A társaság október hónap végén más fordulatot kívánt adni a villamos-ügynek s arra kérte a várost, hogy az erre vonatkozó tárgyalások felfüggesztésével terjének át a motoros közlekedés tanulmányozására. A közgyűlés azonban ezt nem volt hajlandó megtenni s felhívta a villamos vasut létesítésére szerződött lóvasutat a fentebb említett válasznak tizenöt nap alatt leendő beadására.

A tizenöt nap eltelt s a társaság ma benyújtotta válaszáat, amelyet alább részletesen ismertetünk. Két részre oszlik ez a nyilatkozat, egyik szigoruan a módosított szerződésre vonatkozik, a másik pedig ettől függetlenül a motorkocsi közlekedés tervére, s ugyanebben védekezik a társaság ama vádak ellen, amelyek őt a villamos-ügy lassu előhaladása miatt méltatlanul érték.

Adatokkal mutatja itt ki a nyilatkozat, hogy a minisztériumban és a városhoz egy ízben két és fél évig, másizben egy évig vesztegelt az ügy, neki pedig 45 és 30 napos terminusokat adtak nagy fontosságú nyilatkozatok megtételére.

Automobil vagy villamos?

Arra a tervre vonatkozólag, melyet a társaság ajánlott a városnak a motoros üzem kipróbálására, de amelyet a közgyűlés el nem fogadott, ezeket mondja a nyilatkozat:

Miként köztudomásu, az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága legutóbb elhatározta, hogy vasuti automobiloikat fog Arad szomszédos forgalmában közlekedtetni és pedig olyképpen, hogy ezen kocsik Arad város belterületére is bejőjenek és hogy ilyeténképpen a helyközi és a helyi forgalom egymással összeköttetésbe hozassék.

A helyközi közlekedésre a peage-szerződést és pedig egy kísérleti évre az arad-csa-

nádi egyesült vasut meg is kötötte velünk, Arad szab. kir. város közönsége pedig (ezen — kísérleti időre szóló — szerződést jóvá is hagyta. Minthogy szakértők állítása szerint az arad-csanádi egyesült vasut kísérleteinek tárgyát képező automobil kocsik az eddig ismert motoros kocsiknál jóval olcsóbb és épp oly gyors és kényelmes közlekedést biztosít, mint a villamos erővel hajtott járművek, szemügyre kellett vennünk annak az aradi forgalomban esetleg leendő alkalmazását is.

Szemügyre kellett azt vennünk, azon különös fontosságnál fogva is, a melylyel az arad-csanádi egyesült vasut által kezdeményezett szomszédos automobil kocsiforgalom Arad városára nézve bir abban az esetben, ha ezt a helyközi szomszédos forgalmat szerves kapcsolatba hozzuk a helyi forgalommal olyképpen, hogy átszállás feleslegessé váljék.

Szivesen foglalkoztunk az új jármű kipróbálásának eszméjével azért is, mert annak alkalmazása tárgyalanná tenné a villamos felső áramvezetékek s az azzal egybekötött oszlopok és beiső huzalhálózatok ellen Aradon felmerült agályokat.

Szivesen foglalkoztunk az eszmével azért is, mert az automobil kocsik üzemrendszerének nagy előnyét képezi a központi hajtóerőrendszer fölött az, hogy az egyes járművek menétét függetleníti egymástól s egy központi erőttől. Központi erőrendszerrel beálló üzemzavar forgalmi zavart idéz elő az összes járműveknél, míg az automobil motoros járműveknél üzemzavar csak egyes kocsira hathat ki.

Mindezen okok önmagukban elegendők lettek volna arra is, hogy már augusztus havában indítványozzuk vasutunknak a fent említett motoros vasutüzemére való berendezését. S hogy ezt már akkor nem tettük, csak azért történt, mert abban a véleményben voltunk, hogy úgy járunk el kellő alaposzággal és Arad város közönségének felőtolozhatónak vélt eszlelem szerint, ha ily indítvány megtétele előtt alkalmat adunk arra, hogy Arad szab. kir. város közönsége saját közvetlen tapasztalata alapján alkothasson magának ítéletet az új rendszerről.

Ezen okokból kellett tehát augusztusban azzal a kérvényünkkel lépni a tanács elé, hogy a villamos vasuti szerződés ügyét az arad-csanádi egyesült vasut igazgatósága által igénybe vett kísérletezési időre felfüggeszteni méltóztassék.

Minthogy a bizottság az automobil-kocsival leendő kísérletezési időre vonatkozó kérelmünknek helyet nem adott s minthogy a terület-használati szerződés elodázása meg nem érdemelt vádjának magunkat ujabban kitenni nem akarjuk, nem terjesztünk elő újabb formális kérelmet vagy indítványt az automobil üzemrendszer tekintetéből és az ügynek Arad szab. kir. város közönsége által is kétségtelenül felismert nagy fontosságánál fogva, pusztán azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a törvényhatósági bizottság a helyi közlekedés megoldásának ezen módját nem fogja a lehetőség köréből kirekeszteni s módot fog találni és adni ezen megoldásnak is, mint alternatívának megfontolás tárgyává tételére.

De függetlenül ettől, s akár kívánja a törvényhatósági bizottság az automobil üzem megfontolás tárgyává tenni, akár nem, van szerencsénk a közuti vasut villamos átalakítására való állandó készségünk ismételt hangoztatásával a velünk kötött szerződéstervezetre megjegyezni, hogy az abban az eredeti tervezethez képest foglalt módosítások egy része a szerződésnek terhünkre való szigorítását jelenti.

Ha pedig a bizottság a motoros üzemrend-

szert tanulmányozására a kedvező alkalmat mégis fel kívánná használni, s csak annak eredményéhez képest kívánná eldönteni, hogy társaságunkkal a villamos, gőz, vagy benzínmotoros üzemrendszer alapján óhajlja a terület-használati szerződést megkötni, úgy erre nézve is kész rendelkezésére vagyunk.

Kérjük a tanácsot és a törvényhatósági bizottságot, méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy társaságunk érzi legsúlyosabban az átmeneti állapot hosszú tartamának hátrányait, eltekintve más okoktól, már csak azért is, mert miként köztudomásu, a Sándor-híd szabadság-téri vonalrész a villamos üzem céljaira nagy tőkebefektetéssel már átalakítottuk anélkül, hogy ezen befektetésnek a forgalom emelkedésében gyümölcseit látnók.

A módosított szerződési pontok.

A nyilatkozat másik része a város által módosított egyes szerződési pontokra vonatkozik. Ezek egy részét, miután a társaság megterhelésével jár, nem hajlandók elfogadni. Ilyen például a kiépítési időre vonatkozó rész.

A város ugyanis a pécskai-uttól a Kossuth-Batthyányi-, Fábán-utcán át a Deák Ferenc-utca nyilásáig vezető vonal megépítésére három évi időt, a Deák Ferenc-utcának a Fábán-utcánál kezdődő részétől a Kápolna-utcán át a Választó-utcaig vezető vonalnak, a Radnai-ut elejének északi oldalán építendő csonka vágánynak és a Széchényi-utca elejétől a Batthyányi-utca torkolatáig vezető vonalnak megépítésére öt évi időt kíván engedni.

Erre vonatkozólag a lóvasut társaság a következő nyilatkozatot teszi.

Kifejtettük, hogy társaságunk nem zárkozik el ezen vonalak kiépítésétől, de azokat oly időben kívánja megépíteni, a mikor a már üzemben lévő vonalak jövedelmezősége meg fogja engedni, hogy társaság oly beruházásokat is tegyen, melyek előrelábatólag kedvezőten anyagi eredménnyel fognak járni.

Ezen vonalak időközben való tanulmányozása alapján két-égtelennel tarujuk, hogy azok sürgős megépítését nem tartják közszükségletnek, s hogy nagyon is indokolt az a feltevésünk, hogy ezen vonalakon ez idő szerint számba vehető forgalomra nem lehet számítani.

A törvényhatósági bizottságnak ugyan azt méltóztatott elhatározni, hogy az egyes vonalak kiépítését a vállalat jövedelmezőségétől függővé tenni a város érdekében lévőknek nem tartja. Ezzel szemben bátorokunk ama nézetünknek kifejezést adni, hogy a városnak ugy vagyoni jogi, mint egyéb érdeke is megköveteli, hogy a vasutvállalat jövedelmező és életképes legyen. Egyfelől, mert a város közönsége a jövedelem részese s nem akarhatja részesedését értéktelenné tenni oly létesítmények által, melyek a jövedelmezőség lehetőségét lerontják; másfelől, mert a város lakosságának érdeke az, hogy a közuti vasut fennmaradjon.

Indokolt tehát az az aggodalom, hogy holt vonalak megépítése s az eredetileg tervezett nagy kiterjedésű hálózat céljaira szükségelt központi áramfejlesztő telep megépítése, a várható jövedelmezőséggel megfordított arányban álló nagy tőkebefektetésnél fogva, már eleve kizárná a vasut jövedelmezőségét és életképességét.

Ha a törvényhatóság beleegyeznek abba, hogy külön áramtelepet ne kelljen felállítanunk, örömmel fognánk a vasuti vonalaknak azon gyorsabb egymásutánban való megépítésére is vállalkozni, amely a törvényhatósági bizottság óhajának felel meg, egyelőre azonban, s a mennyiben a bizottság az áramszolgáltatás ezen módjához hozzá nem járul, nem tehetünk egyebet, mint hogy a különböző vonalak kiépítésének időpontjára nézve ragaszkodjunk korábbi beadványunkban foglalt kérelmünkhöz.

Külön áramtelep?

A törvényhatósági bizottság az áramfejlesztő telepek a társaság jelenlegi telepén való megépítését ellenzi egyfelől a Miksa utca folytatásában megnyitandó ut miatt, másfelől közegészségi szempontból.

Az előbbi indok meg nem állhat, mert a telepnek még általános elrendezése is a városi hatóság engedélyétől függvén, a város közönsége a telep megtervezése, megépítése és elrendezése alkalmával biztosíthatja magának az utnyitáshoz szükséges területet.

Egyébként e helyütt is kijelentjük, hogy a Miksa-utca folytatásának megnyitásához a mi telkünkől a Miksa utca szélességében szükséges területet készek leszünk átengedni a villamos vasut megépítése esetében akkor is, ha a központi telepet jelenlegi telepünk helyén építjük meg.

Közegészségügyi tekintetekre is hivatkozik a tisztelt határozat, midőn szóban forgó kérelmünket elutasítja.

Ez az indok azért is tarthatatlan, mert a villamos áram fejlesztése sem történik közegészségellenes termék hátrahagyásával.

Jogos indok tehát nem áll utjában annak, hogy a központi telepet Miksa-utcai saját telkünkön létesítsük. Viszont a telep gazdaságos elrendezése és a társasággal való könnyű és kényelmes érintkezhetőség nagyon is célszerűnek tűntetik fel, hogy a telepet a vasuti hálózat központjában, a mondott telken helyezzük el.

Ezekből az okokból kénytelenek vagyunk kérelmünkhöz ragaszkodni.

Szerződés a villany-teleppel.

A város — mondja tovább a nyilatkozat — az áramszolgáltatás ezen módjával nem látja eléggé biztosítottának az áramot. Hogy miért nem, azt a határozat nem közli. Nem tehetjük fel, hogy a törvényhatósági bizottságnak technikai okokból folyó aggályai volnának, mert köztudomású, hogy technikai nehézség nem forog fenn. Ennélfogva csak az a feltevés marad, hogy a törvényhatósági bizottság nem tartja lehetőnek oly áramszállítási szerződés megkötését, mely az áramszolgáltatást minden eshetőségre biztosítja a vasutnak.

Ámde ily viszony villamos világítás és villamos vasut vállalat közt s nevezetesen áramszállítási szerződés a külföld számos helyén létezik hosszú évek óta s mindenütt kitűnően bevált.

Társaságunk, a melyet a kormányhatósági engedély jogkövetkezmények terhe mellett fogna kötelezni az üzem állandó fenntartására, a saját érdekében csakis abban az esetben fogna a világítási teleptől áramot venni, ha a világítási vállalattal oly szerződést fogna köthetni, amely a külföldi kipróbált szerződések mintájára a vasutat teljesen biztosítja az iránt, hogy engedélyszerű kötelezettségeit pontosan teljesítheti.

A szóban forgó megoldási módozat tehát nem ellenkezik a város érdekével, sőt más irányban annak egyenes előnyére lenne. Mert ha a világítási telep szolgáltatja az áramot a vasut céljára, akkor teljesebbé menne Arad városának ama régi óhaja, hogy a világítási telep nappal is szolgáltatson áramot.

Továbbá az 1945. évben a világítási telep a város közönségének tulajdonába háramlik, valószínű számítás szerint pedig az 1968. évben a vasut háramlik a város tulajdonába. Az 1945. évtől kezdve tehát 18 éven át volna a város közönségének, mint a világítási vállalat akkori tulajdonosának a vasutvállalatban oly áramfogyasztója, mely jelentékeny bevételt és hasznot biztosítana neki. Az engedély lejártá után pedig a város mindkét célra egyesített áramfejlesztő

teleppel fogna birni, mely az üzemi kiadásokat és a kezelési költséget annyira redukálná, a mennyire csak a leggazdaságosabban kezelt telepeken redukálódhatnak.

Ebből a szempontból mindenütt törekvésnek ily egyesített áramfejlesztő telepre, ahol annak a lehetősége egyáltalában fennforog.

Az egyesített elektromos telep nagy előnyéről nyilatkozott legutóbb a Magyar mérnök-és építész egyesület, midőn Nagyvárad városa kérdésére azt válaszolta, hogy egyedül helyes és racionális gazdálkodásnak azt tartja, hogy ha az elektromosságot szolgáltató telep ugy a világítás, mint a vasut céljainak szolgál.

Ezen okoknál fogva biztosítani óhajtjuk magunknak a szerződésben a jogosultságot arra nevezve, hogy a világítási társasággal való megegyezés esetében az áramot a világítási telepből vehessük. Kérjük tehát ezen jognak a szerződésbe belefoglalását.

A nyilatkozat többi része jelentéktelenebb fejtételekről szól, s azokat részben elfogadja, részben ugyancsak elutasítja a társaság.

Tápé és Szalonta.

(Két érdekes képviselőválasztás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11

Ma, csütörtökön, az ország két kerületében zajlott le alkotmányos küzdelem: a Szeged melletti Tápén és a biharmegyei Nagyszalontán. A választás eredményét általában érdeklődéssel várták országsszerte. Főleg Tápéra voltak kíváncsiak, a hol nehéz mérkőzés volt várható a politikai pártok közt. Es az eredmény meglepetést fog kelteni, amennyiben Rohonczy Gedeon a kitűnő auspiciumok dacára sem tudta megkapni ismeretlen ellenfelével szemben a mandátumot.

A két választás lefolyásáról a következő távirataink számolnak be:

(Rohonczy megbukott.)

Váratlan eredményre ért ma véget a tápéi képviselőválasztás. Rohonczy Gedeon, a magyar szabadelvű politikának e régi, kipróbált harcosa, a ki huszonhárom éven át munkás, tevékeny tagja volt a parlamentnek, megbukott Kelemen Béla dr. szegedi ügyvéddel, a függetlenségi párt jelöltjével szemben.

Tizennégy hónap előtt választott utóljára a tápéi kerület. Akkor Enyedi Lukács állott szemben Kelemen Béla doktorral. Tudvalevő, hogy a Kuria megsemmisítette a választást, mire a képviselőház elnöke új választást rendelt el.

A ma lefolyt választási küzdelemben három jelöltjük volt a választóknak, Rohonczy Gedeon és Kelemen Béla dr., egy szegedi fiatal ember, a kit a néppárt küldött a tápéi kerületbe.

A Rohonczy-párt tegnap este tartotta utolsó értekezletét a szegedi Tisza-szállóban. Az értekezleten résztvevők, akik közt jelen voltak a kerület szabadelvűpárti korifeusai is, erősen biztak jelöltjük győzelmében. Annyi tény, hogy Rohonczy körül a szabadelvűpárti szavazók nagy lelkesedéssel csoportosultak, de ugyanily lelkesedés volt tapasztalható a függetlenségi párton is, amelynek harci kedvét nagyban fokozta a tavalyi vereség. A két pártnak lelkes hangulattal szemben kiáltó ellentétet képezett a néppárt, mely sötét lehangoltsággal nézett a legteljesebb kudarc elé.

A választás lefolyásáról a következő távirataink szólnak:

Tápén a pártok felvonulása reggel 8 órakor kezdődött. A dermesztő hideg dacára a

választók nagy számban érkeztek. A felvonulás a legnagyobb rendben kezdődött és még mindig tart. A választási elnök pont 8 órakor rendelte el a szavazást. A választásra jogosultak száma mintegy 1900, és községenként következőképen oszlanak meg: Dorozsma 780, Kistelek 807. Horgos 276, Sándorfalva 129, Tápé 90, Algyő 64, Sövényháza 105. Ezenkívül Szegeden és Szegvár községében mintegy 130-an bírnak választási jogosultsággal.

Délelőtt 10 óráig 79 választó szavazott le. Az arány ekkor a következő volt:

Rohonczy Gedeon	56
Kelemen Béla	23
Lillin József	—

11 órakor jelentik, hogy a választás rendben folyik. Már ekkor Kelemen Gedeonra jött, amennyiben 98 szavazata volt Rohonczy 75 és Lillin 5 szavazatával szemben.

Délig a Pallavicini-aradalom emberei, a kik mind szabadelvűek, már leszavaztak. Kistelek és Dorozsma kizárólag Kelemené. A szavazások aránya 12 órakor így állt:

Rohonczy Gedeon	217
Kelemen Béla	93
Lillin József	5

Az eredményt a kisteleki és dorozsmai választók döntötték el, a kik csekély kivétellel Kelemenre szavaztak. Így történt aztán, hogy Rohonczyval szemben háromszázhusz szótöbbséggel Kelemen Béla dr.-t választották meg.

(A szalontai harc.)

Hogy a nagyszalontai harc mikép dől el, azt igen bajos volt előzőleg megjósolni. Tegnap este még a pártok főkortesői sem tudtak semmi bizonyost.

Két függetlenségi jelölt állott egymással szemközt: Balogh Mihály és Halász Lajos, az ismert nagyváradai fiatal lapszerkesztő. Mindkettőnek nagy pártja volt s ezek óriási erőfeszítéssel mérkőztek össze. Az éjjel már oly magas fokra hágott a szenvedély, hogy egy Halász párti választót összeszurkáltak.

Ma reggel 9 órakor teljes rendben kezdődött meg a szavazás, melyet a Balogh-párt kezdett. Délelőtt 11 órakor így álltak a pártok:

Balogh Mihály	253
Halász Lajos	31

Késő délután Balogh megválasztatása valószínűnek látszott, ámbár erős küzdelem fejlett ki a pártok közt. Ekkor a szavazatok aránya a következő volt:

Balogh Mihály	723
Halász Lajos	414

A választási elnök este fél 7-kor hirdette ki az eredményt, a mely szerint Balogh Mihályt háromszázötvenhárom szótöbbséggel megválasztották.

A jelöltek a következő számú szavazatokat kapták:

Balogh Mihály	875
Halász Lajos	508
Mezőfi Vilmos	14

Mezőfi Vilmos szociáldemokrata programmal az utolsó nap lépett föl, de nem tudott híveket szerezni. A választásnál rendezavarás nem történt.

TÁVIRATOK.

A venezuelai mozgalmak.

London, december 11. A Morningpost azt írja: A Venezuela ellen indított akciónak legfőbb érdekű pontja az a kérdés, hogyan kell egy államot kényszeríteni, a melyet az eljáró

hatalmasságok sem leigázni, sem elfoglalni nem akarnak. A két hatalmasságnak bizonyára nem érdemes milliókat költenie arra, hogy valamire kényszerítsen egy országot, amely nem annektálható s amely valószínűleg fizetésképtelenné fog bizonyulni.

Carracas december 11. Carracasban 97 német állampolgárt tartóztattak le, akik állandóan itt laknak. Tévedésből Goffard belga ügyvivőt is letartóztatták. A venezuelai kormány lefoglalta a la guayrai angol vasutat és a német Krupp-féle központi vasutat. Carracas angol lakosait mind letartóztatták.

Az új görög kabinet.

Athen, december 11. A király kívánságára Karapanosz átvette a haditengerészeti tárcát, az igazságügyit pedig Zigomalosz-ra bízták. Az új miniszterek holnap teszik le az esküt. Az új kabinetnek az a szándéka, hogy a közigazgatás minden ágában nagy megtakarításokat viszkésztesz. Több képviselő üdvözlő táviratot küldött Delijannisz-nak.

Osztrák-magyar hajóhad Szaloniki előtt.

(Goluchowski ultimátuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11

Megszokott dolog, hogy Törökország a külföldiek követeléseit nem fizeti és kötelezettségeinek legfeljebb csak akkor tesz valahogyan eleget, ha flotta-tüntetéssel, vagy egyes kikötők okkupálásával kényszerítették erre. Még mindenki előtt élénk emlékezetben van a *Lorando-Tubini*-eset, amidőn a francia kormány csak *Mithylène*-sziget megszállásával tudta elérni azt, hogy a porta a *Lorando* és *Tubini* örökösök régi követeléseit kiegyenlítse.

Hasonló konfliktusa támadt most *monarchiánknak* Törökországgal és nem lehetetlen, hogy néhány hét múlva egy osztrák-magyar hajóraj fog megjelenni a török vizeken, hogy érvényt szerezzen egy osztrák alattvaló követeléseinek.

Az eset előzményei régi keletűek. 1821-ben történt, hogy *Lusa de Florio* kattarói hajóskapitány „*Ovidio*” nevű hajóját, a török vizeken járván, török kalózek elfogták. A legénységet lemészárolták, Florio kapitányt pedig fogságba vitték. Később a bécsi kormány felszólítására, Floriot szabadon bocsátották és hajóját is kiadták, de az oly állapotban volt, hogy egyáltalában nem volt többé használható. Akkor egy vegyes bizottság Florio kapitány kárát 76,000 piasterben állapította meg. A porta azonban ezt az összeget nem fizette ki. Időközben Florio kapitány meghalt.

1864-ben az örökösök szóvá tették az ügyet a bécsi kormánynál, mely megállapította, hogy a követelés időközben a kamatokkal egy millió tallerra növekedett. Az osztrák külügyminiszterium ekkor is megsürgette a dolgot a portánál, de sikertelenül. A török kormány mindig kitérő választ adott. 1885-ben *Burgstaller*, az osztrák Reichsrath tagja, a delegációban is szóvá tette az ügyet és akkor a külügyminiszter azt válaszolta, hogy közbe fog járni a portánál. Az ügy megint elaludt, míg végre a *Lorando-Tubini*-eset ismét felszínre hozta a dolgot.

Florio unokái újabb egy terjedelmes memorandumot intéztek *Goluchowszky* külügyminiszterhez és hivatkozva a *Lorando-Tubini*-esetre, arra kérték a külügyminisztert, hogy végre-valahára lépjen fel erélyesen a portával szemben, hogy pénzüket megkapják.

Goluchowszki a memorandum következtében kezébe vette az ügyet és utasította a mo-

narchia konstantinápolyi nagykövetét: báró *Calice*-t, hogy lépjen fel erélyesen a portánál. — Nagykövetünk az utóbbi időben többször értekezett ebben az ügyben a török külügyminiszterrel, sőt a szultánnál is volt kihallgatáson, de nem tudott kellő eredményt elérni.

Ily körülmények között külügyi kormányunk Törökországgal szemben erélyes eljárásra határozta el magát. A legközelebb hat első osztályú hadihajóból álló osztrák-magyar flotta fog megjelenni Szaloniki előtt. — Egyidejűleg Goluchowszki ultimátumot fog átnyújtani a portának, amelyben a követelésnek záros határidő alatt való kiegyenlítését fogja követelni. Ha a porta nem engedne, az osztrák magyar hajóhad meg fogja szállani a szaloniki-i vámhivatalt és le fogja foglalni ennek bevételeit.

Florio örökösök két millió koronát követelnek. Cattaróban az a hír van elterjedve, hogy az osztrák-magyar hajóhad néhány nap múlva Szaloniki elé vitorlázik.

Az obstrukció leszerelése.

(Az ellenzék nem akar ex-lexet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11.

A képviselőházban csöndesen, minden görög tűz nélkül indult meg az obstrukció, melynek szülő oka, amint azt a függetlenségi pártiak már többször beismerték, a póttartalék behívásáról szóló katonai javaslat.

Most, mint megbízható forrásból értesülünk, az ellenzék leszerel az obstrukcióval és pedig teszi ezt ép oly csöndesen, észrevétlenül, amint megkezdette.

A képviselőház folyosóin napról-napra folynak a pártközi bizalmas megbeszélések s ezek során ma az ellenzék néhány vezető embere kijelentette, hogy az ellenzék semmi esetre sem fogja az országot az *ex-lex-be* sodorni, hanem megengedi, hogy az indemnitás, habár későbbben is, de megszavaztassék.

Az ellenzék a maga részéről lehetővé fogja tenni, hogy a legsürgősebb törvényjavaslatokat, ezek között legelső sorban, a mennyiben napirendre kerülne, az autonóm vámtarifát okvetlen keresztül engedje, de a katonai javaslatokat mai alakjukban semmi esetre sem engedi törvényerőre emelkedni.

Budapesti tudósítónk távirata szerint az indemnitás-vitát holnap befejezik, s a függetlenségi párt, hogy a katonai javaslatokkal szemben való ellemséges indulatát kimutassa, még a részletes tárgyalásnál is folytatja az obstrukciós beszédeket, de mindezek dacára az ellenzék is reményli, hogy a karácsonyi szünet előtt, mely az idén jó későn lesz, a Ház megadhatja a kormánynak az indemnitást. Előbb azonban aligha lesz vége az indemnitás körül folyó vitának.

Az ellenzék, mint azt a vezető férfiak kijelentették, legszívesebben látná az autonóm vámtarifát s az obstrukción is hirtelen leszerelnének, ha ez kerülne tárgyalás alá, fentartásával azonban azon álláspontjának, hogy a katonai javaslatokat törvényerőre emelkedni nem engedi.

Ha az ellenzék szavának áll és az obstrukciót szűkebb mederben tartja, akkor remélhető, hogy a magyar parlament mihamarabb ismét munkaképes lesz, a mi, tekintve a német birodalmi gyűlés fenyegető eseményeit, fölülte kívánatos is volna.

Ingyen kenyér.

— A mai adományok. —

Arad, december 11.

Fütetlen pincelakásokban, külvárosi nyomorult zugokban éled a reménység. A mire elfogy az a kicsi, a miből a téli éhséget csillapítják, megnyílik számukra az emberszeretet házának ajtaja, a honét ingyen kenyeret kap minden szűkölködő.

Nap-nap után szép számmal érkeznek az adományok, a melyek ezt a reménységet táplálják. A mai gyűjtésünk nagyobb része a hölgyek jótékonyaságából telet ki: *Szathmáry Gyuláné*, és özv. *Inkei Emilné* urnők, továbbá *Münz Sárka* és *Magda* gyarapították adományaikkal a kenyeres bolt tőkét.

Kohn Zsigmond gabonakereskedő és *Barkó Ferenc*, a vágóhid igazgatója egészítik ki az adakozók névsorát, kik közt nagyobb adománnyal vezet még id. *Gaál Ferenc*, a ki évente szives készséggel megnyitja tárcáját erre a humanus célra.

Mai kimutatásunk a következő:

	korona
<i>Szathmáry Gyuláné</i>	20—
<i>id. Gaál Ferenc</i>	20—
<i>özv. Inkei Emilné</i>	10—
<i>Kohn Zsigmond</i>	10—
<i>Münz Sárka és Magda</i>	4—
<i>Barkó Ferenc</i>	4—
Összesen:	68—
Legutóbbi kimutatásunk:	322 90
Eddigi gyűjtésünk összege:	390 90

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Loute*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Loute*, bohózat. Almássy Lola vendégléptével. (Páros bérlet.)

* *Loute*. Vannak olyan emberek, akiknek jól áll a szemtelenség, akik olyan határokig mennek el merészségükben, hogy ha más teszi, hát — amint mondani szokás — szárazon nem viszi el, s őket mégis szívesen hallják, mert a szemtelenségük kedves. A *Loute* című francia bohózat, melyet ma mutattak be az aradi színházban, ilyen szerencsésen és kedvesen szemtelen. A pikantéria valósággal dözöl benne, de nem piritja el arcunkat, mert a szellemesség zománcába vonva, ezzel a megvesztető jótulajdonsággal enyhítve vesszük be. *Pierre Véber*, a darab szerzője pompásan ért ahhoz, hogy a közönséget berugassa a szellemességével; s ilyen megbocsátani kész, berugott állapotban azután könnyelműen elnézi azt, amiért máskor megbotránkoznék. A darabunk az a legkevésbé sem erkölcsös mondás a mottója, hogy hol találni manapság ferjet, akinek két háztartása ne volna, hol van asszony „barát” nélkül. A bohózat jó előadásban került bemutatásra. A címszerepet *Gazdy Aranka* játszotta, aki sok frissességgel és jó kedvvel alakította a lumpok klubjának elnöknőjét. A becsipési jelenetet nagyon szépen csinálta meg, s csalódásig igaz volt megelégedező, mámoros állapotban. Egyszerű bájjal játszotta *Szabó Irma* Rebeát, a darab tisztességes nő alakját. Elegáns Dupont volt *Ternyei*. Francolin tanár szerepéből kacagtató figurát csinált *Sarkadi*. Jó esteje volt ma *Marházy*-nak, kinek karakterisztikus vigéce sok intelligenciát árult el. Az ötletes és mulatságos *Békés*, *F. Csigházi Etel*, *Pajor Agnes* is résztvettek az est sikerében.

* *Niobe*. Az újdonságok színpadukon egymásután kerülnek műsorra. A legközelebbi új-

donság *Niobe*, melynek fülbemászó szép zenéje állandó sikert biztosított számára. *Orbán Árpád* karmester az egyes énekrészek betanítását már befejezte és mialatt „Loute” aratja diadalait a színpadon, az alatt „Niobé”-ből szorgalmasan foly-
nak a zenekari próbák. Az operett kiállítás dol-
gában is nagy igényekkel lép fel és e tekint-
etben *Végh István* színházi festő szorgalmasan
teremt meg a színház festőtermében a buda-
pesti mintára készülő díszleteket.

* **Különös tévedés.** Egyik szegedi lap írja:
Hétfőn a színházban egy ismert mecenás *aradi*
ügyvéd, *Nikolits Döme Leányrablás* című da-
rabját adták, amely darabról az volt irva álla-
dón, hogy a beteg *Dankó Pista* javára kerül
szinre. A darabot elő is adták, a nemes cél is
sokakat vonzott a színházba, így tehát tele volt
a ház s a községnek tetszetek a darab nép-
rajzi látványosságai. Azonban most utólag ezen
előadással kapcsolatban egy különös tévedés-
ről kell beszámolnunk. Arról, hogy ennek az
előadásnak csak annyiból volt köze valamely
jótékony célhoz, hogy bizony jótékonyan esik
a színházi pénztárnak is a szép jövedelem. A
színház vezetésénél ugyanis mítsem tudnak ar-
ról, hogy a *Leányrablás* jövedelme *Dankó Pista*
fölsegítésére lett volna szánva. A lapok pedig nap-
ról-napra olyan meghatóan szótték bele a nemes
cél a reklamba, amelyet a darab előadásáról irtak.
Tehát tévedés történt. Csak az különös, hogy
bárha két hétig állandóan ily értelemben irtak
az előadás céljáról a lapok, mégis csak utóla-
gosan jut nyilvánosságra a tévedés. Konstatál-
juk tehát, hogy a *Leányrablás* nem *Dankó Pista*
javára jövedelmezett.

Elítelt apagyilkos.

(Életfogytig tartó fegyház.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Az aradi esküdtszéki tárgyalások folyamán
még nem hoztak olyan súlyos ítéletet, mint
ma. *Dobrej Florát*, ki alvó apját megölte, élet-
fogytig tartó fegyházra ítélték. A vádlott köz-
vel állott ahhoz, hogy kötélt általi halál bünte-
tést mérjenek rá; de több enyhítő körülményt
tekintetbe véve, a 91. szakaszt alkalmazták vele
szemben.

A két napig tartó tárgyalást ma reggel
folytatták. Az esküdtek elé a következő kér-
dések terjesztették: 1. bűnös-e a vádlott gyil-
kosság büntetésében? 2. bűnös-e szándékos em-
berölés büntetésében? 3. bűnös-e erős felindu-
lásban elkövetett emberölés büntetésében? A
második kérdéshez még hozzá csatolták a kér-
dést, hogy törvényes apja volt-e a megölt a
vádlottnak. Az első és második kérdés kieg-
szítésére feltették a kérdést, hogy a beszámít-
hatatlanság esete nem forgott-e fenn a vádlott
részegsége révén. Annak a kérdésnek feltétele,
hogy törvényes apa volt-e a megölt, azért volt
indokolt, mert *Debrej Flora* szülei egyesülése
után négy hóval született. (Ha felmenő ágbeli
törvényes rokonán követ el valaki szándékos
emberölést, úgy életfogytig tartó fegyházzal
büntethető).

A perbeszédok során *Meszlényi Antal* kir.
ügyész erős hatású beszédben ecsetelte a vád-
lott gonoszságát. Nem látja beigazolvva, hogy
felindulásban ölte volna meg apját a mostohája
miatt, mert ez nem törekedett a vagyon elnye-
rése után. Nem kellett attól félnie, hogy apja
kitagadja, mert csupán 140 frtot hagyott fele-
ségére és leányára, a főbitt pedig mind a fiára.
Előre megfontolt tervének végrehajtásával kés-
lekedett, s a legalkalmasabb időt, atyjának al-
vását választotta ki, és orozva ölte meg. Csupán
büntetlen előélete képez mentséget. A btk.
278. §-ába ütköző *gyilkosság* büntetésért kéri
elítélni.

Deutsch Izso dr. védő enyhítő körülmény-
ként felemlítette büntetlen előéletét, beismeré-
sét s a vélt sérelmet, melynek folytán felindult.
Ezért felindulásban elkövetett emberölés büntetés-
ben kéri elítélni.

Az esküdtek az első kérdésre igen-nel fe-
leltek, s ezzel *gyilkosság* büntetésben mondták
ki bűnösnek.

A törvényszék a btk. 278. §-a alapján, a
91. § alkalmazásával, a büntetlen előéletet, a
beismerést és a vagyoni vi-zályt enyhítő körül-
ményül betudva, kötélt általi halál helyett, élet-
fogytig tartó fegyházra ítélte.

Az ügyész és védő megnyu odtak, a vád-
lott semmisségi panaszt adott be,

Alelnök-választás

a kereskedelmi- és iparkama-
rában.

(A holnap ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hol-
nap, pénteken délután öt órakor tartandó ülés-
en tölti be választás után a *Nikolits Péter* el-
hunytával megüresedett alelnöki állást. A vá-
lasztás iránt nagy érdeklődés nyilatkozott meg,
miután az alelnöki tisztre nem kevesebb, mint
öt jelölt neve került kombinációba.

A megválasztandó alelnök egyszersmind a
kamara iparos-tagjainak osztályelnöke lesz, és
a megválasztásnál csupán az ipari osztály tagjai
szavaznak. Összesen harmincketten szavazhat-
nak, tizenhat beltág és tizenhat kültág. A
kültágok a választásra való tekintettel előrelát-
hatóan a rendesnél nagyobb számmal fognak a
teljes ülésen részt venni. A választást titkos
szavazással ejtik meg, még pedig az elnöki és
a titkári közlések után. Ekkor az ipari osztály
tagjai a kis teremben vonulnak s ott ejtik meg
a szavazást, a melynek végétével visszajönnek
az üléssterembe.

Az alelnöki tisztre első sorban ifj. *Neuman*
Adolf nagyiparos nevét emlegetik, a kinek
megválasztása határozott nyereség lenne a
kamara nézve. Ifj. *Neuman Adolf* nagykép-
zettségű férfi, a ki az iparnak fontos kérdé-
seivel hosszabb ideje behatóan foglalkozik s
azokban nemcsak alapos tájékozottsága van, de
maga is részt vesz a jelentősebb mozgalmak-
ban. Mellette négy jelölt neve került forga-
lomba: *Glück Károly*, *Reinhart Gyula*, *Steiger-
wald Alajos* és *Walder Gyuláé*. Mind a négyen
köztisztviselőben álló emberei az aradi iparnak, s
mindegyikük tevékeny részt vett Arad ipari
mozgalmaiban.

A választás után a folyó ügyek hosszú so-
rozatát intézi el a kamara teljes ülése, ezek sor-
rendjét már közöltük.

Darabokra tépett fékező.

(Az eleki halálos baleset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Tegnap este az eleki vasuti állomáson
megrendítő szerencsétlenségnek esett áldozatul
egy hivatását teljesítő vasuti fékező, aki a még
járó vonatról le akarván szállni, lecsuszott és a
vonat kerekei alá került, úgy, hogy a teste
darabokban hullott le a kerekekről, melyek
közé csavarodott.

Fias Károly a neve ennek a szerencsétle-
nül járt fékezőnek, akit hivatása teljesítése
közben ért utól a végzet.

A szerencsétlenség azon a vonaton tör-
tént, mely Szentanna és Kétegyháza között
közlekedik.

Tegnap este rendes időben, 6 óra 20 per-
cor indult el Szentannáról a 314 számú sze-
mélyszállító vegyesvonat, mely szintén rendes
időben, este 8 óra 34 perckor érkezett meg
Elekre.

Az eleki állomás előtt, talán 30—40 lé-
pésnyi távolságban, van egy órház, mely előtt
az ór a rendes jelvényvel várakozott. A mi-
kor a vonat az órház mellett elrohogott, már
nem volt olyan nagy sebessége, mint künn a
pályán. Az ór azután, mikor a vonat szeméi
elől eltűnt, rögtön észrevett a sineken egy pár
vércsómot, melyek a fehér havon éles körvo-
nalokban tűntek ki. A vérfoltok után indulva,
csakhamar talált egy husdarabot, majd megint
egy véres helyen egy nagyobb husdarabot. Mi-
kor az állomás közelébe ért, mind sűrűbben
talált vértócsákat.

Az állomáshoz érve, a megálló vonat mel-
lett, az állomástól szemben levő oldalon, egy
rettenetesen megcsonkított emberi testre buk-
kant.

Rögtön jelentést tett az állomási előjáró-
ságnál, mire megindult az előleges vizsgálat.
Ennek során kiderült, hogy a szerencsétlenül
járt ember *Fias Károly*, a beérkezett vonat fé-
kezője. A jelekből ítélve, a szerencsétlenség
okát abban látták, hogy a fékező az órháznál
leakart szállani a már-már lassuló vonatról, a
felhágón megcsuszamlott s a vonat alá esett. A
vonat aztán a kerekek alá került embert el-
hurcolta egész az állomásig.

Elek község előjárósága ma jelentette az
esetet az aradi ügyészségnek, mely megadta a
temetési engedélyt.

HIREK

Megfagyott aradi emberek.

— A hideg áldozatai. —

Arad, december 11.

A hirtelen és szokatlanul nagy erővel be-
köszöntött telet senki sem érzi és senki sem
sinyli meg jobban, mint a szegény ember.
Akinak tüzevalója nincs, akinek meleg ételre
nem jut, akinek téli ruhája nincs, az nemcsak
a nagy hideg ellen panaszkodik, mint mi, akik
befűtött szobával, bundával, kamáslival, sapká-
val tudjuk megvédeni magunkat az időjárás
viszontagságaitól, hanem kikel a végzet ellen
és átkozza a természetet, amely őt élni hagyja.

Ilyenkor lehet nyomort látni, még itt bent
a városban is, hát még a külsőrészekben, ahol
a szegényebb nép lakik. Ma délután egy öreg
napszámos ember, aki azelőtt állandóan a
Rubinstein szállító-cégnél volt alkalmazásban,
a nyílt utcán megfagyott. Mire a rendőrök a
városházáig értek vele, az öreg ember meghalt.

A Béla-téren fogta el az elviselhetetlen
hideg a hiányos öltözötű szegény embert. A
vasut felől akart a városba jönni, utját azon-
ban csak a Béla-térig tudta folytatni, ott össze-
esett. A rendőr meglátta az öreg napszámost,
aki már alig tudott beszélni, megdermedt tag-
jait pedig mozgatni sem volt képes. Annyit
még tudott mondani, hogy a Mihály-utca 22.
számu házban lakik, azután leesett a lábáról
és a rendőr kezei között meghalt.

A városházán *Posgay Lajos* dr. főorvos
előbb mesterséges légzést alkalmazott, az öreg
embert azonban nem lehetett többé életre kel-
teni, megölte a fagy.

A másik áldozata a hidegnek egy öreg
oláh asszony, akit félholtan vitték föl az utcá-
ról a városházára. Itt meleg szobába helyezték,
a mentésre betanított rendőrök dörzsölni kezd-
ték s így lassankint magához tért. Ideiglene-
sen a szegények házába helyezte el a rend-
őrség.

— **A király meggyógyult.** A mióta a
király *Schönbrunnban* tartózkodott, egyre-
másra szállingóztak hírek a betegségről,
mely híreket azonban ellenőrizni nem le-

hetett. A király, mint Bécsből táviratozók, ma Bécsből visszatért Schönbrunnban ez alkalommal tudódott ki, hogy a királyon egy héttel ezelőtt könnyebb fajta operációt végeztek, mely szerencsésen sikerült. Az uralkodó most már teljesen felépült. Az egész telet Schönbrunnban fogja tölteni, csak a karácsonyi ünnepeket tölti Wallseeben, Mária Valéria főhercegnőnél. Februárban hosszabb tartózkodásra Budapestre jön a király.

— **A városatyá-választás.** Az aradi szabadelvűpárt a *negyedik kerületi* választóknak ma a következő értesítést küldötte meg: Tisztelt polgártárs! F. hó 14-én, *vasárnap* fogjuk a városunk törvényhatósági bizottságában megüritült tagsági helyeket választás útján betölteni. — Pártunk a város IV-ik választókerülete által betöltendő bizottsági tagsági helyekre a mellékelt szavazólapon megnevezett polgártársainkat: *Korbuly Józsefet és Berán Antalt* jelölte. A jelölésben pártunkat csak az a tiszta elv vezérelte, hogy a törvényhatósági bizottságba azok jussanak be, akik arra a közélet terén kifejtett működésüknél fogva érdemesek. Ebben a tudatban és legjobb hazafias meggyőződésére hivatkozva kérjük, hogy e szavazólappal lehetőleg déli 12 óráig leszavazva, azt változtatlanul beadni sziveskedjék. Aradon, 1902. december hó 10-én. A pártelnökség. A választás helye: a Kossuth-utcai városi iskola. A szavazás ideje: reggel 9 órától d. u. 4 óráig.

— **Wlassics Gyula az Aradvidéki Tanítóegyesülethez.** Az Aradvidéki Tanítóegyesület december hó 1-én tartott közgyűlése dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi minisztert és Halász Ferenc osztálytanácsost az egyesület tiszteleti tagjává választotta. A miniszter és a népoktatásügyi osztály vezetője levelben köszönte meg a kilüntetést. A levelek szövege a következő:

Budapest, december. 6.

Tekintetes Kovács Vince Urnak az Aradvidéki Tanítóegyesület Elnöke.

Nagyon köszönöm az „Aradvidéki Tanítóegyesület” közgyűléséből küldött szives üdvözlését, valamint az értesítés az igen tisztelt Egyesületnek amaz elhatározásáról, melylyel engem tagjává megválasztott. Kérem tisztelt Elnök urat, tolmácsolja adandó alkalommal legszivesebb érzelmeimet és köszönetemet tagtársaim előtt.

Kitünő tisztelettel:

Wlassics.

Halász Ferenc osztálytanácsos hasonlólag köszönetet mond a megválasztásért s levelében felkéri az elnököt, hogy köszönetét tolmácsolja az egyesület tagjainál.

— **Mangra és a bihari esperesek.** Mangra Vazul, az aradi görög keleti román püspökségnek immár letört jelöltje, a megerősítésért való reményességének utolsó idejét is a presszióra és terrorizmusra használta. Arról irtunk már, hogy Mangra, mint nagyváradi püspöki-helynök (2046—902. elnöki szám alatt) igazolásra szólította fel azokat a bihari espereseket, a kik a november hó 2-án a Mangra megerősítése érdekében tartott rendkívüli zsinaton nem szavaztak az ő szája ize szerint. A bihari esperesek erre válaszoltak, kijelentvén, hogy mint zsinati tagok ők nem tartoznak *Mangrának* engedelmességgel és saját meggyőződésük szerint szavazhatnak. Amde Mangra ezzel nem elégedett meg. *Újabb igazolásra szólította fel az espereseket*, hivatkozással az egyház szervezeti szabályzatának 96 §. 12. pontjára, ugyesintén a IV. egyetemes zsinat 25. kánonjára; s azzal indokolva ezt a furcsa eljárást, hogy az esperesek *vélséménye téves alapon nyugszik.* — Akármiképp berzenkedik a bukott püspökjelölt, olyan

kánonja vagy paragrafusa, nincs a világnak, mely azt rendelné, hogy a zsinati tagok úgy kötelesek szavazni, a mint a vikárius kívánja, mert ez esetben a zsinati tagoknak főlősleges is lenne a tanácskozáson résztvenni, elég volna, ha a vikárius az ő nevükben voksolna. Ezzel az okvetetlenkedéssel csak azt bizonyította be Mangra, a mit azóta a királyi tény erősített meg: hogy egyáltalán nem méltó a püspöki állásra.

— **A Maros hajózatóvá tétéle.** Megemlékeztünk arról, hogy a Maros hajózatóvá tétéle tárgyában, *Orbán, Mikes és Pöppel* mérnökök egy memorandumot készítettek, melyet az akció kezdeményezőjéhez, *Návay Lajos* csanádmegyei alispánhoz betérjesztettek. Ez ügyben f. hó 20-án d. e. 11 órakor Makón, a vármegyei székház nagy tanács-termében Návay alispán elnöklete alatt értekezlet lesz, a melyen a közérdekű, szaktudománnyal kidolgozott felterjesztést is tárgyalni fogják. A memorandum felöleli mindazokat az érveket, melyeket ebben a tárgyban már mi is felsoroltunk.

— **Járásbírói kinevezés.** A hivatalos lap mai száma az alábbi kinevezést közli:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére *Csáklány Sándor ujaradi* járásbírói albirót jelenlegi bírósági székhelyén járásbíróvá kinevezem. Kelt Schönbrunnban, 1902. évi december hó 7-én. *Ferenc József* s. k. Dr. *Plósz Sándor*, s. k.

— **Két aradi vértanu szobra.** *Károlyfalván*, a volt katonai határőrvidék e hazafias községében szobrot kíván emelni a lakosság *Damjanics János* szabadságharcunk e dicső tábornoka emlékére. A község előljárósága ma átiratot intézett Aradváros tanácsához is, amelyben kéri, hogy a szobor költségére adományával járuljon hozzá. *Zombor* város közönsége elhatározta, hogy *Schweidel József* negyvennyolcas honvédtábornoknak emlékszobrot állít. Schweidel szintén egy volt az aradi tizenhárom közül és Aradon szenvedett vértanu-halált. *Zombor* a hős tábornoknak szülővárosa. A belügyminiszter országgyűjtést engedélyezett a kegyeletos célra és a szobor-bizottság már kibocsátotta a gyűjtőleveket és adakozásra kéri fel a hazafiakat. Az adományok a Schweidel szobor-bizottság címére *Zomborba* küldendők.

— **A Polgári takarékpénztár ötvenezer koronás pöre.** Az aradi *Polgári takarékpénztár* hosszabb idő óta pert folytatott valamely illeték miatt, melynek összege körülbelül nem kevesebb, mint *ötvenezer koronát* tesz ki. A perben hozandó ítélet eshetőségeire való tekintettel a régi felszámoló-bizottság 50.000 koronát rezerváltott, melyet a mérlegben már mint tartozást tüntettek ki. Ez a per — mint nagyváradi tudósítónk telegrafálja — tegnap dőlt el a nagyváradi ítéltábla előtt, még pedig a takarékpénztárra kedvező ítélettel, amennyiben a *pénztárat lett a pernyertes.* Az ítélet jogerőssége következtében a teherként feltüntetett 50.000 korona vagyonszaporulatot képez s ezt a legnagyobb valószínűség szerint a takarékpénztár valamelyik tartalékállományához fogják csatolni.

— **Athelyezések a honvédség tartalékába.** Esztendő végén meg szokott szaporodni a tartalékos tiszt urak gondja. Az „öreg”-eket, akik immár kiszolgálták a császárt, ilyenkor helyezik át a honvédséghez, ami egyúttal azt is jelenti, hogy új egyenruhát kell csináltatni: arany zsinoros honvéd-atillát a megkeppott császári unijormis helyett. A hadsereg rendeleti lapja ma jelent meg, mely hírül adja, hogy a hetedik hadtest területén a következő aradi és

aradmegyei tartalékos hadnagyokat illetve tiszt-helyetteseket helyezték át a honvédséghez:

A csász- és kir 33-ik gyalogezred tartalékos hadnagyai közül *Hehs Bélát* a 8-ik, *Darányi János* és *Stengl Dezsőt* a 12-ik, *Gyárfás Ödönt* a 7-ik, *Klein Manot* a 2-ik és *Stepniczka Ferencet* a 11-ik honvéd gyalogezredhez, továbbá *Kertész Miksa* dr. 5-ik ezredbeli, *Králitz Lajos* dr. 26-ik ezredbeli és *Köpf János* dr. 39-ik ezredbeli hadnagyot a 12-ik honvéd gyalogezredhez. *Milován Valér* 46-ik ezredbeli hadnagyot a 24-ik, *Ottovay József* és *Tamasdán Livius* dr. hadnagyokat a 12-ik, *Elemér Gyula* és *Szathmáry Béla* 63-ik ezredbeli hadnagyokat az 5-ik, illetve 22-ik honvéd gyalogezredhez, *Hubert Zsigmond* dr. 83-ik ezredbeli hadnagyot a 6-ik honvéd gyalogezredhez. A csász. és kir. 3-ik huszárezred tartalékos hadnagyai közül *Fernbach Bálintot* és *Milkó Endrét* a 4-ik, *Montbach Imrét* a 9-ik honvédhuszárezredhez. Athelyezték továbbá: *Schill József* 14-ik hadosztály tüzérezredbeli hadnagyot és *Staubert József* 2-ik szekerész ezredbeli hadnagyot a 3-ik honvédhuszárezredhez, végül *Gyárfás Hugó* cs. és kir. 33-ik gyalogezredbeli hadosztály tiszthelyettest a 8-ik honvédgyalogezred tartalékába.

— **Törlés az ügyvédek lajstromából.** Az aradi ügyvédi kamara választmányja közzéteszi, hogy báró *Exterde Adolf kisjenői* ügyvédet, kit az aradi kir. törvényszék, mint büntetőbíróság jogerős ítéletével *sikkasztás vétsége* miatt mellékbüntetésként három évi hivatalvesztésre ítélte, az ügyvédek lajstromából *kitörölte*, továbbá *Kis János öcsödi* ügyvédet, önkéntes lemondása következtében, az ügyvédek lajstromából szintén *kitörölte*.

— **Befagyott gőzhajók a Dunán.** Odeszból táviratozzák, hogy Galac és Braila között a Duna jege beállott és 36 *gőzhajó befagyott*, köztük az Ungaro-Kroata hajózási társaság *Recsina* nevű gőzöse is.

— **Arad átirata Nagyváradon.** Arad város törvényhatósága tudvalevőleg feliratot intézett a képviselőházhoz, a melyben, hivatkozva arra, hogy a *közgyűlési tagok anyagi felelősségét* megállapító törvény szövegezése homályos, a törvény módosítását, illetve magyarázatát kérte. A memorandum kifejti, hogy a közgyűlési tagok felelőssége nincs világosan, szabatosan körvonalozva, sőt a tisztviselőknek, mint szintén közgyűlési tagoknak mily mérvben való felelőssége szintén nincs meghatározva. Így aztán ha arra kerülne a sor, hogy a belügyminiszter egy adott esetben kifolyólag megállapítsa a felelősséget, mérhetetlen zavarok és igazságtalanság állana elő, mert a törvényt a jelenlegi homályos szövegezése mellett úgy értelmezheti a miniszter, a hogy akarja. Nagyvárad város tanácsa ezt a fontos feliratot — a melynek támogatására Arad az összes városokat megkereste — kiadta vélemény adás végett a jogügyi szakbizottságának.

— **Földrengés.** *Mármaroszigetről* jelenti a táviró, hogy tegnap éjjel 11 órakor *Bustyaháza* és *Talabérfalva* községekben *nagy földrengést* észleltek. *Több ház megrongálódott.*

— **Elhunyt községi jegyző.** Csanádpalota községnek gyásza van. Huszonhárom éven át volt hűséges és fáradhatlan munkásságú jegyzője, *Brengarten Henrik* meghalt. Az elhunyt egyike volt Csanádmege legkiválóbb jegyzőinek, kinek minden munkásságát, minden akaratát és tettét a legjobb indulat vezérelte. *Brengarten* évek óta betegeskedett. Súlyos bajára *Meránban* keresett enyhülést, ott halt meg hétfőn éjjel 1 órakor. Tetemét haza hozták s Csanádpalotán helyezik örök nyugalomra.

— **Lopás a lakodalom alatt.** *Guttmann Samu* aradi kereskedőnél a napokban családi ünnep: lakodalom volt. Ezt az alkalmat, mikor a házban sok a dolog, folynak az előkészületek a nevezetes eseményhez, nagy a sürgés-forgás, ki akarta használni a házigazdának két alkalmazzottja: a szakácsné és a szobalány. Három nap alatt, míg a lakodalom és a vele járó ven-

425/4—1902. V.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági tag mint kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §§-ai értelmében közhírre teszi, hogy az aradi kir. járásbíró 1899. Sp. II. 1172/3. Sp. II. 377/3., Sp. II. 598/2., az aradi kir. törvényszék 1899. évi 1062/vth. sz. Az aradi bíróság 1899. Sp. II. 692. számú és 1900. Sp. II. 183/5 számú végzésekkal elrendelt kielégítési és biztosítási végrehajtás következtében, dr. Schwarcz Jenő aradi ügyvéd által képvis. Bildnauer Adalbert paulisi, Fischer M. aradi, Trutia Péter ügyvéd aradi, dr. Popescu Tivadar fogarasi ügyvéd által képvis. Pelik György magyarati, dr. Neumann Mihály ügyvéd által képvis. Polák Gyula és fiai cég aradi lakosok és dr. Szilvássy László ügyvéd által képvis. Győrök és Vidéke takarékpénztár javára: 429 kor. 94 fillér, 500 kor., 42 kor., 100 kor., 47 kor. 34 fillér és 100 kor. tőkek és ezeknek összes kamatai, valamint már eddig megállapított, valaminta még felmerülendő költségek erejéig Luka Juon kovaszinczi lakostól: 1899. IV/29., 900. X/22., XI/18. és 1901. II/2 ik napjain le- és felül foglalt, 938 koronára becsült szobabeli butorneműek, üres hordók, lovak, kocsik, buza, tengeri és egyéb tárgyak. A világosi kir. járásbíró 1902. V. 425/4. sz. kiküldő végzése folytán és Trutia Péter ügyvéd jelenkezésére az árverési határnap 1902. évi december hó 22-én d. e. 10 órára Kovaszinczon alperes lakásánál kiüzetik, ahova a venni szándékozók ogy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a legelőbbet ígérőnek becsáron alól is készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t. cz. 120. § a értelmében elrendeltetik.

Világosan, 1902. évi december hó 6-án.

Faragó József,
kir. bírósági tag.

2266

Minden vevő

Minden vevő
Bármilyen csekély összegért is vásárol, kap egy
életnagyságu
50/60 cm. művészies kivitelű
Brom Platyin képet
3 korona megtérítése mellett
ZIMMERMANN és EISELE

szágnél.

Dismű. férfi-divat és karácsonyi játék áruház

a „Zöld papagájhoz”.

1671

Minden vevő

Magyar királyi államvasutak.

24142—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak vonalain és a kezelésé alatt álló összes h. é. vasutak vonalain meglévő kismenő táskák beburkolása céljából mintegy 852 darab keitős vászonboríték szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A vászonborítékok közül a belső borítékokra barnára terített vászomból, a külső pedig vízhatlan vászomból készítenők.

A pályázati feltételeket és az ajánlati feltételeket kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamint az ajánlattételre használandó ajánlati űrlap, valamint hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 78. sz. II. emelet 46. ajtószám) díjtalanul megkapható.

Az ajánlati űrlapon megfelelően kiállított s egykoronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok — a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt — lepecsételve, legkésőbbben f. évi december hó 20-ának déli 12 órájáig a fent említett szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendő. Az ajánlat borítéka a következő felirattal látandó el:

„Ajánlat 94142/902. számhoz.”
Bánatpénz gyanánt az ajánlandó kettős vászonborítékok értékének 5%-ka legkésőbbben folyó évi december hó 19-ének déli 12 órájáig, a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál (VI. Andrassy-ut 75. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi október hóban.

A m. kir. államv.
igazgatósága.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üztelv. Aradon.

36825—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet három évre kötöttik. A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezető-ségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi december hó 23-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz Négy száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi december hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek leté gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételtől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok, nem véteinek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1902. évi november hó 29-én.

A m. kir. államv. aradi
üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Karácsonyi vásár!**Hangszerek árjegyzéke:**

- 1 finom hegedű vonóval 4 frt, 5 frt, 7 frt.
- 1 kijátszott régi mesterhegedű 10 frttól 200 frtig.
- 1 egysoros harmonika 3 frt 50 krtól 10 frtig.
- 1 kétsoros harmonika 10 frttól 35 frtig.

Hangszerek, melyeken bárki, minden tudás nélkül a leg-szebb darabokat játszhatja:

- 1 Helicon 6 kottával 7 frt 50 kr.
- 1 Intona 6 kottával 14 frt 50 kr.
- 1 Aristonette 6 kottával 17 frt 75 kr.
- 1 Gordonka 10 frttól 50 frtig.

Nagybőgő rézgépezettel, igen finom 38 frt.

Dobok, cziterák, hurok, tokok, pikulák, flóták, fu-volák a legolcsóbb árakban.

Streicher J.

2245

zeneház,

Aradon, Tökölly-tér 1. szám.

Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára.

Óriási választék!
1000 és 1000

különböző ékszertárgyak s órák érkeztek
a karácsonyi és újévi ünnepekre,

melyre az alábbi árjegyzéket bocsájtom ki:

Egy szép valódi ezüst ajándéktárgy	— frt 80 kr. és feljebb
Egy valódi 14 karátos arany gyűrű	1 frt 50 kr. " "
Egy pár 14 karátos arany függő	1 frt 50 kr. " "
Egy nickel zsebóra	2 frt 50 kr. " "
Egy finom nickel óra	3 frt — kr. " "
Egy kettős fedelű nickel vagy acél óra	4 frt 20 kr. " "
Egy valódi ezüst óra	4 frt — kr. " "

Ébresztő óra 1 frt 70 kr.

Csak alkalmi vételek és eladások.

Tört arany-, ezüst- és ékszertárgyak készpénzért a legmagasabb árbán megvétetnek vagy más új tárgyakra átcsereletnek.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

2175

Aradon, Templom-utca (Minorita-palota.)

Telefon-szám 438.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása.

